

VEDLEGG 1 KRITERIER FOR VEIENS OFFENTLIGE FUNKSJON – Asker kommune

Kriteriene er til benyttelse i saker vedrørende veistatus, som nedklassifisering fra kommunal til privat vei, overtakelse av privat vei til kommunal vei og ved gjennomgang av private veier hvor kommunen står for deler av driften.

Det legges opp til en helhetsvurdering av veiens offentlige funksjon basert på følgende kriterier:

- a. Er veien et nødvendig ledd i et sammenhengende offentlig veinett?
- b. Er veien særlig brukt som gjennomfartsvei for gående og syklende?
- c. Er veien særlig brukt som gjennomfartsvei for biltrafikk?
- d. Betjener veien flere boenheter enn minstekravet for offentlig vei i kommunens vei- og gatenormal?
- e. Andre særlige hensyn som tilsier at veien har en offentlig funksjon.

Betydning av kriteriene

A Er veien et nødvendig ledd i et sammenhengende offentlig veinett?

Det offentlige veinettet skal henge sammen og være et hovedveinett med sammenhengende og forutsigbar standard. Kollektivtransport, næringstransport og beredskap skal ha et hovedveinett av fremkommelige veier. Veier som er vesentlige for sammenhengen dette nettet, også aktuelle omkjøringsveier, bør være offentlige.

Veier til næringsområder kan være private, selv om disse betjener næringstransport og arbeidsreiser.

B Er veien særlig brukt som gjennomfartsvei for gående og syklende?

Gjennomfartsvei må forstås som vei som har en vesentlig funksjon for gjennomfart. Dette vil være veier som er viktige for fremkommeligheten og sikkerheten til gående og syklende, ved at andre veier er usannsynlig omveier og ikke reelle alternativer. Det kan være at det ikke finnes alternative trygge veier for gående og syklende.

Enhver vei vil i hovedsak være åpen for allmenn ferdsel til fots, med hjemmel i Friluftsløven. Veier som fører til for eksempel en tursti, eller inngår som del av en skolevei, må derfor ikke være offentlige.

C Er veien særlig brukt som gjennomfartsvei for biltrafikk?

Gjennomfartsvei må forstås som vei som har en vesentlig funksjon for gjennomfart. Dette kan være veier som brukes til gjennomfart mellom andre områder enn veiens nærområde, veier hvor en stor del av trafikken er andre enn de som bor i området eller besøkende til dem. Kriteriet vil bli brukt i sammenheng med dagligtransport, transport som er viktig for innbyggere i hverdagen, til jobb, butikk etc.

Dersom det finnes andre offentlige veier som vil kunne ta gjennomfartstrafikken, kan det likevel vurderes at veien ikke skal ha en offentlig funksjon.

D Betjener veien flere boenheter enn minstekravet for offentlig vei i kommunens vei- og gatenormal?

Dersom en vei betjener flere boenheter enn minstekravet i kommunens vei- og gatenormal, kan det være en indikasjon på at veien har offentlig interesse. I gjeldende veinormal (per 07.11.24) er dette tallet 10 boenheter. Det omfatter helårs hovedbruksenheter, og ikke hytter, utleieenheter e.l. Sameier og boligblokker kan ha privat felles avkjørsel, fremfor offentlig vei frem til garasjeanlegg eller parkeringsplasser.

Oppfyllelse av dette kriteriet er i seg selv ikke nok til å si at en vei bør være kommunal. En veinormal gjelder i nye reguleringsaker. Det gjøres da helhetlige vurderinger av områdets oppbygging og funksjoner. Det følger i reguleringsak dessuten krav til standard og opparbeidelse av veien. Dersom en vei har f.eks. 16 boenheter, men mangler en sammenheng til et kommunalt veinett eller andre kvaliteter som tilsier at veien har offentlig interesse, så kan kommunen vurdere at antall boenheter ikke er nok til å rettferdiggjøre offentlig vedlikehold.

E Andre særlige hensyn som tilsier at veien har en offentlig funksjon.

Det kan være andre forhold som tilsier at en vei har en offentlig funksjon. Dette kriteriet er ment å kunne anvendes dersom de øvrige kriteriene ikke dekker de forhold som tilsier at en vei er av offentlig interesse.

Herunder faller ikke avtaler om kommunal drift på privat vei. En tidligere inngått avtale betyr ikke at en vei har en offentlig funksjon i dag. Veien skal vurderes i seg selv. Deretter skal eventuelle avtaler vurderes og behandles ut ifra avtalerettslige prinsipper, i videre saksbehandling.

Herunder faller ikke automatisk alle kommunale eiendommer eller vann- og avløpsanlegg som for eksempel pumpestasjoner. Veibruken knyttet til disse må vurderes.

Veier knyttet til friluftsmål av regional betydning, som for eksempel Solli, Hvalstrand eller Hernestangen, vil kunne inneha en offentlig funksjon. For å sikre fremkommelighet og trafiksikkerhet, kan kommunen ha et ønske om kontroll på drift og vedlikehold.

Der det er friluftsmål hvor kommunen ser behov for å sikre tilgjengelighet til parkeringsplasser, kan kommunen vurdere å inngå i private veilag på vegne av innbyggere som bruker tilbudet.

Vurdering i henhold til kriteriene

En vei kan vurderes i sin helhet, eller deles opp i strekninger som vurderes hver for seg. Én strekning av en vei vil kunne ha offentlig funksjon, mens en annen strekning av veien med samme navn vil kunne være privat.

En vei (eller veistrekning) vil vurderes opp imot ett og ett kriterium, for deretter å vurderes i samlet måloppnåelse. Ofte vil det være slik at jo flere kriterier en vei oppfyller, jo større offentlig funksjon har veien. En vei som oppfyller ett kriterium, kan i noen tilfeller få en klar konklusjon om offentlig interesse. I andre tilfeller kan det innebære svak måloppnåelse totalt sett. Kriterium D, antall boenheter, er et kriterium som ikke alltid står seg i seg selv. Kriteriet er speilet fra vei- og gatenormalen. Denne brukes i nye reguleringsplaner. Her gjøres helhetlige vurderinger av et områdes oppbygging og sammenkoblinger, i tillegg til boenheter. Det samme vil gjelde eksisterende veier som er til vurdering ut ifra kriteriene her.

Under er det satt opp noen «fiktive veier», som utgjør eksempler på bruk av kriteriene. Vurderingene er noe forenklet.

Vei 1, sentral boligvei gjennom et større boligområde, en vei som i noen grad fungerer som avlastning for en hovedvei rundt området

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Veien kan ha en viss interesse som omkjøringsvei, da det kun finnes én annen offentlig vei som betjener linken mellom to områder i kommunen.
- b) Veien brukes som gjennomfartsvei for gående og syklende, fordi den alternative offentlige veien er høyt trafikkert og uten tilbud for myke trafikanter.
- c) Veien brukes i noen grad til gjennomfart med bil, men i hovedsak er det en vei som betjener boligområdet.
- d) Veien betjener mer enn 10 boenheter.
- e) Det er ingen andre særlige hensyn som tilsier offentlig interesse.

Helhetsvurdering: Veien har høy grad av offentlig interesse.

Vei 2, hovedadkomst til et av Asker kommunes mest besøkte friluftsmål

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
- b) Ingen gjennomfart for gående og syklende, da det er en blindvei.
- c) Ingen gjennomfart for biltrafikk, da det er en blindvei.
- d) Veien betjener 2 boenheter.
- e) Veien er adkomst til et regionalt friluftsmål, med særlig høye besøkstall sammenlignet med andre friluftsmål i kommunen. Veien brukes i hovedsak til dette formålet.

Helhetsvurdering: Veien har høy grad av offentlig interesse.

Vei 3, lang vei med preg av gårdsvei til spredt bosetning

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
- b) Ingen gjennomfart for gående og syklende, da det er en blindvei.
- c) Ingen gjennomfart for biltrafikk, da det er en blindvei.
- d) Veien betjener 12 boenheter.
- e) Veien er adkomst til skogsområde med stinett og noen få parkeringsplasser for utfart, tilrettelagt på privat eiendom.

Helhetsvurdering: Veien har lav grad av offentlig interesse. Dersom kommunen anser parkeringsplassen (til utfart) som prioritert, for eksempel i mangel av tilgjengelige alternativer, kan kommunen tilby å inngå i et privat veilag.

Vei 4, kort veistubb til tre boenheter

Vurdering på enkeltkriterier:

- a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
- b) Ingen gjennomfart for gående og syklende, da det er en blindvei.
- c) Ingen gjennomfart for biltrafikk, da det er en blindvei.
- d) Veien betjener 3 boenheter.
- e) Det er ingen andre særlige hensyn som tilsier offentlig interesse.

Helhetsvurdering: Veien har ingen offentlig interesse.